

BESLUT

2015-10-12

Dnr: 15/01099

SAKEN

Mästarnas mästare, SVT1, 2015-04-26, tävlingsprogram med sportprofiler; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

PROGRAMMET

Programmet var ett avsnitt av *Mästarnas mästare* där ett antal sportprofiler medverkade i en tävling. I en del av programmet samlades deltagarna i en soffa framför en tv-skärm och tittade på en video med återblickar från en av idrottarnas karriärer. Deltagarna diskuterade tillsammans det som visades på tv-skärmen. Detta varvades med klipp från intervjuer med deltagarna om idrottaren som var i fokus. Under den delen av programmet när deltagarna samlades i soffan framför tv-skärmen för att diskutera deltagaren NN:s idrottskarriär syntes en idrottsförenings namn och emblem på NN:s pikétröja och mössa. I en kort sekvens senare i programmet bar NN återigen en pikétröja och mössa med idrottsförenings namn och emblem. I samband med detta uttryckte han sitt stöd för idrottsföreningen. Idrottsförenings namn och emblem syntes vid ett antal tillfällen i totalt cirka tre minuter under programmet.

ANMÄLARNÄ

Anmälarna anser sammanfattningsvis att programmet otillbörligt gynnade idrottsföreningen. En av anmälarna anser att det var ologiskt att inte "blurra" emblemen på NN:s kläder då detta gjorts i andra sammanhang.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt gynnande och anför följande.

En av de bärande komponenterna i programmet *Mästarnas mästare* är att tittarna ska få lära känna idrottshjältarna på djupet vilket gör berättelsen om deras karaktär avgörande. Detta berättas dels av deltagarna själva men framgår också av hur de samverkar och kommunicerar med de andra deltagarna, hur de agerar och uttrycker sig. Här är sättet att uttrycka sig genom språket och sättet att klä sig delar i berättelsen.

Den aktuella idrottsföreningens namn syntes vid två sekvenser i programmet, när NN intervjuades om sin karriär inom brottningen och sitt liv och vid ett tillfälle när han hade satt på sig sitt lags kläder för att provocera de andra deltagarna. Vid båda tillfällena fyllde namnet på klubben en berättarteknisk och informativ funktion.

NN är uppvuxen under enkla förhållanden och tränade brottning för en lokal klubb. Han värvades tidigt till den aktuella idrottsföreningen. NN vann direkt ett junior-VM för klubben och har sedan dess varit föreningen trogen med ett ständigt medlemskap. NN själv anser att det lag han tillhör är en stor del av vem han själv är.

Som framgår av programmet har NN under sin karriär ofta provocerat sin omgivning och sina motståndare. Det har också varit ett sätt för honom att sporra sig själv till sina segrar. Han blev ofta ifrågasatt som idrottsman för att han brydde sig mycket om kläder, fester och andra saker som omgivningen ansåg var skadliga för hans träning. Han har dock alltid valt att gå sin egen väg och aldrig tvekat att berätta detta. Av samma anledning var hans klädval i några scener i programmet en viktig nyans i beskrivningen av hans karaktär. Inför en tävling i det aktuella programmet hade NN sitt lags namn på sina kläder. Den som reagerade mest var en före detta fotbollsspelare som under sin aktiva karriär spelade för en konkurrerande idrottsförening. Även en före detta ishockeyspelare som medverkade i programmet har spelat mot den aktuella idrottsföreningen ett flertal gånger och reagerade när NN:s kläder syntes.

Såvitt SVT kan se har nämnden inte fällt något programbolag för otillbörligt gynnande av ett kommersiellt intresse när idrottsföreningars emblem eller namn har förekommit i program.

Sammanfattningsvis anser SVT att det gynnande av ett kommersiellt intresse som kan ha uppstått genom att namnet på den aktuella idrottsföreningen syntes på NN:s kläder vid några tillfällen i programmet inte var otillbörligt eftersom det uppvägdes av ett informations- och underhållningsintresse.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Enligt granskningsnämndens praxis finns ett kommersiellt intresse om det kan antas att den aktuella varan eller tjänsten tillhandahålls av någon som yrkesmässigt bedriver verksamhet av ekonomisk art. Om verksamheten bedrivs i vinstsyfte eller inte har däremot inte någon avgörande betydelse. Granskningsnämnden kan konstatera att namnet och emblemet som syntes på NN:s pikétröja och mössa kännetecknar en särskild idrottsförening. Denna förening får anses bedriva verksamhet av ekonomisk art.

Nämnden anser att det genom exponeringen av den aktuella idrottsföreningens namn och emblem uppkom ett gynnande av föreningen. Mot bakgrund av att programmet till stor del fokuserade på NN:s livshistoria får hans val av kläder med namn och emblem för den idrottsföreningen han stödjer anses utgöra en del av hans berättelse. Nämnden anser därmed att det gynnande som uppkom i det aktuella sammanhanget får anses vara motiverat av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Leif Hedman, Jan Holmberg, Nedjma Chaouche, Ulrika Hansson (skiljaktig) och Clas Barkman efter föredragning av Anna Olsson.

Den skiljaktiga meningen framgår av s. 4.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Anna Olsson

SKILJAKTIG MENING

Ledamoten Ulrika Hansson var skiljaktig. Hon anser att programmet borde fällas och att bedömningen i andra stycket borde ha följande lydelse.

Granskningsnämnden konstaterar att föreningens namn och emblem tydligt syntes i bild vid flera tillfällen under programmet. Genom exponeringen av dessa kännetecken uppkom ett gynnande av föreningen. Nämnden konstaterar också att programmet var inspelat under förhållanden som SVT rådde över vilket medför att det ställs särskilda krav på restriktivitet med exponering av varumärken. Nämnden anser därför att den omfattande exponeringen av föreningens namn och emblem i det aktuella sammanhanget medför att programmet strider mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandlingen som förvaras hos myndigheten.